

పానుమతి సితాలక్ష్మణభరతశత్రువు పరిశారపుటేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్బ్రహ్మాయణం ॥ అయోధ్యాకాండ ॥ శ్రీర్థిప్రథమం

శ్రీహింశుర్కుత్తమి నామ సంపత్తిరం, ఉత్తరాయణం,
గ్రీష్మాయితువు, జీవు వసం

- 17 -

బహుళ కుష్ఠ త్రయేదశి - బిశాఖ
02.06.2023 -పుక్రింపు

శ్రీ సురు శ్శైవమ్

గురుద్రుహృ గురుర్యిష్టుః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్మాక్షాత్వరంబుహృ, తప్సై శ్రీగురవే నమః ॥

శ్రీనివిసు శ్శైవమ్

శ్రీవేంకటాద్రినిలయః, కమలాకాముకః పుమాన్ ।
అభంగురవిభూతిర్షస్తరంగయతు మంగళమ్ ॥

అంశ సింటల్సః

శ్రీమదాదివరాహామైత్రే, విరాజమానస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, అఖిలాండకోటిబ్రహ్మండనాయకస్య,
శ్రీరామచంద్రరూపాంతరస్య, భగవతః, శ్రీవేంకటేశ్వరస్యామినస్యన్నిధౌ, హనుమత సితాలక్ష్మణ,
భరతశత్రువు, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, అస్మిన్ భువనే ,
సమస్తాధివ్యాధీనాం, నివారణార్థం, భారతవర్షే విద్యావిత్తవాణిజ్య కృపిషైద్యవైజ్ఞానిక, దేశరక్షణాదిరంగేషు,
విద్యమానానామ్, ఆస్తికమహాజనానాం, సర్వేషాం, సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యశ్వర్య,
సద్యధీశ్యాది, సర్వపుభుప్రాప్త్యర్థం, ధర్మాచరణాద్వారా శ్రీరామరాజ్యస్య, పునర్వ్యవస్థాపనార్థం,
ఉద్యోగార్థినాం, సముచితోద్యోగప్రాప్త్యర్థం, దంపతీనాం, అనుకూలదాంపత్యసిద్యర్థం, సన్మానస్య
పితృవాక్యపరిపాలనానుకూల బుద్ధిప్రచోదనార్థం, సకలకార్యసిద్యర్థం గోసంరక్షణార్థంచ, శ్రీమద్యాల్మికి
రామాయణే, అయోధ్యాకాండే, యథాశక్తి, శ్లోకవ్యాఖ్యాన పురస్పరం, ప్రధమసర్గ శ్లోక పారాయణం,
తథా, శ్రీధన్యంతరి మంత్ర పారాయణంచ, అన్యోన్యసాహాయేన, ఆచార్యముఖేన, కరిష్యామహే.

శ్రీ విల్మీకి పూర్ణినే - కూజంతం రామరామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహృ కవితాశాఖాం వద్దే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥

శ్రీ ఆంజనేయ పూర్ణినే - మనోజవం మారుతతుల్యవేగం జితేష్టియం బుద్ధిమతాం వరిష్టమ్ ।
వాతాత్మజం వానరయూధముఖ్యం శ్రీరామదూతం శిరసానమామి ॥

శ్రీ తిమీయణ పూర్ణినే - వాల్మీకిగిరి సంభూతా రామసాగర గామినీ ।
పునాతి భువనం పుణ్య రామాయణ మహానదీ ॥

శ్రీ తిమీ పూర్ణినే - అయోధ్యాఖ్యేతు గుర్వార్థే త్వక్కారాజ్యం గిరోవసన్ ।
పాయకే భరతాయాదాత్ సరామః శరణం మమ ॥
శ్రీతిమీషంత్రిపీర్పుహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే ప్రథమస్నానః

ఏషా హృష్య పరా ప్రీతిః హృది సంపరివర్తతే ।
కదా నామ సుతం ద్రజ్ఞామ్యభిషిక్తమహం ప్రియమ్ ॥ 1.36 ॥

వృద్ధికామో హి లోకస్య సర్వభూతానుకమ్మవః ।
మత్తః ప్రియతరో లోకే పర్జన్య ఇవ వృష్టిమాన్ ॥ 1.37 ॥

యమశక్రసమో వీర్య బృహస్పతిసమో మతా ।
మహిధరసమో ధృత్యాం మత్తశ్చ గుణవత్తరః ॥ 1.38 ॥

మహిమహామిమాం కృత్యామ్ అధితిష్ఠన్తమాత్మజమ్ ।
అనేన వయసా దృష్ట్యా యథాస్యర్గమవాస్పుయామ్ ॥ 1.39 ॥

ఇత్యైతైర్విదైషైషైః అన్యపార్థివదుర్లభైః ।
శిష్టైరపరిమేయైశ్చ లోకే లోకోత్తరేర్గుణైః ॥ 1.40 ॥

తం సమీక్ష్య మహారాజః యుక్తం సముద్రైష్టుబ్ధైః ।
నిశ్చిత్య సచివైస్మార్కం యువరాజమమన్యత ॥ 1.41 ॥

దివ్యసరిక్షే భూమౌ చ ఫోరముత్పాతజం భయమ్ ।
సజ్ఞచక్షే చ మేధావీ శరీరే చాత్మనో జరామ్ ॥ 1.42 ॥

పూర్వచంద్రాననస్యాథ శోకాపనుదమాత్మనః ।
లోకే రామస్య బుబుథే సంప్రియత్వం మహాత్మనః ॥ 1.43 ॥

ఆత్మనశ్చ ప్రజానాం చ త్రేయసే చ ప్రియేణ చ ।
ప్రాప్తకాలేన ధర్మత్వా భక్త్య త్వరితవాస్పుషః ॥ 1.44 ॥

నానానగరవాస్తవ్యాన్ పృథగ్జానపదానపి ।
సమానినాయ మేదిన్యః ప్రధానాన్ పృథివీపతీన్ ॥ 1.45 ॥

న తు కేకయరాజానం జనకం వా నరాధిపః ।
త్వరయా చానయామాస పశ్చత్తో శ్రోష్యతః ప్రియమ్ || 1.46 ||

తాన్ వేశ్వనానాభరణైః యథాత్ర్వం ప్రతిపూజితాన్ ।
దదర్మలంకృతో రాజు ప్రజాపతిరివ ప్రజాః || 1.47 ||

అథోపవిష్టై నృపతౌ తస్మిన్ పరబలార్దనే ।
తతః ప్రపివిష్టేవాః రాజునో లోకసమ్మతాః || 1.48 ||

అథ రాజవితీర్ణేషు వివిధేష్యాసనేషు చ ।
రాజానమేవాభిముఖాః నిషేధుర్వియతా నృపాః || 1.49 ||

సలబ్ధమానైర్వినయాన్వితైర్పులైః, పురాలమైర్జ్ఞానపదైశ్చ మానవైః ।
ఉపోపవిష్టైర్పుపతిర్పుతో బభో, సహప్రచక్షుర్భగవానివామరైః || 1.50 ||

సీతాదేవీయతం వీరం సర్వభూషణభూషితం ।
పితృభక్తం హరిం ధ్యాయేత్ అయోధ్యకాండ ఉత్తమే ॥
ఇత్యార్థే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యకాణై ప్రథమస్ఫుర్దః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యకాండే ద్వాతీయస్ఫుర్దః
సీతాదేవీయతం వీరం సర్వభూషణభూషితం ।
పితృభక్తం హరిం ధ్యాయేత్ అయోధ్యకాండ ఉత్తమే ॥

తతః పరిషదం సర్వామ్ ఆమాంత్ర్య వసుధాధిపః ।
హితముధ్భరణం చైవమ్ ఉవాచ ప్రథితం వచః || 2.1 ||

ఇతి శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యకాండే ప్రథమస్ఫుర్దః

“ఘులభుతిః”

అయుష్యమారోగ్యకరం యశస్వం సౌభాతృకం బుద్ధికరం సుఖం చ ।
శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః ఆఖ్యానమోజస్మరమృద్ధికామైః ॥

“శ్రీతిషుచంప్రు ఏర్పుష్టుణై నిషుః”

అర్థ శీల్పాల్మిష్టామ్

అచ్యుతానంత గోవింద, విష్ణు నారాయణామృత ।

రోగాన్నే నాశయశేషాన్, ఆపు ధన్యవ్యారే హరే ॥ 1 ॥

ఆరోగ్యం దీర్ఘమాయుష్యం, బలం తేజో ధియం శ్రియం ।

స్వభక్తేభోయైనుగృహ్ణాన్, వందే ధన్యవ్యారిం హరిమ్ ॥ 2 ॥

ధన్యవ్యారేరిమం శ్లోకం, భక్త్యా నిత్యం పరాన్తి యే ।

అనారోగ్యం న తేషాం స్యాత్, సుఖం జీవన్ని తే చిరమ్ ॥ 3 ॥

ఓం, నమో భగవతే వాసుదేవాయ, ధన్యంతరయే, అమృతకలశహస్రాయ, వజ్రజలోకహస్రాయ,
సర్వమయవినాశనాయ, త్రైలోక్యనాథాయ, మహావిష్ణవే స్వాహా । ఓం, వాసుదేవాయ విద్మహే,
సుధాహస్రాయ ధీమహి । తన్నో ధన్యవ్యారిః ప్రచోదయాత్ ।

అర్థ సీవ్ర్షుషాపూర్ణాన్

ఆరోగ్యం పద్మబంధుర్వితరతు, నితరాం సంపదం శీతరశీగ్మిః,

భూలాభం భూమిసుత్రః, సకలగుణాయుతాం వాగ్యిభూతిం చ సౌమ్యః ।

సౌభాగ్యం దేవమంత్రి, రిపుభయవమనం భార్గవః, శౌర్యమార్గిః,

దీర్ఘాయుష్మింపాకేయః, విషులతరయఃకేతుః, ఆచంద్రతారమ్ ॥

అరిష్టాని ప్రణశ్యన్తు దురితాని భయాని చ ।

శాంతిరస్తు పుభం మేంస్తు గ్రహః కుర్వన్తు మంగళమ్ ॥

అర్థ శీల్పాల్మిష్టామ్ : యదక్షరపద్భ్రష్టం, మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।

తత్పర్వం క్షమ్యతాం దేవ, నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అర్థ శీల్పాల్మిష్టామ్ : కాయేన వాచా మనేంద్రియైర్వా,

బుద్ధ్యత్పునా వా ప్రకృతేస్యుభావాత్ ।

కరోమి యద్యత్పకలం పరష్పై,

నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అర్థ పుంగికమ్ : శ్రియః కాన్తాయ కళ్యాణానిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।

శ్రీవేంకటనివాసాయ, శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

* * *